Samen werkt beter

Ontwerpverkiezingsprogramma Provinciale Staten van Zeeland 2015

Met de voorgestelde amendementen

1. Inleiding

In de afgelopen jaren is de wereld getroffen door een ernstige economische crisis. Deze crisis is niet aan Zeeland voorbij gegaan. De woningmarkt stortte in, Zeeuwen kregen minder te besteden en verloren soms zelfs hun werk. Kleine en grote bedrijven moesten helaas sluiten, met massaontslagen bij onder andere Zalco, Thermphos, Philip Morris en Neckermann tot gevolg. Op initiatief van de PvdA-Statenfractie Zeeland heeft de provincie samen met gemeenten, vakbonden en het UWV voor de ontslagen personeelsleden van Zalco en Thermphos mobiliteitscentra ingericht. Mede door deze gezamenlijke inzet kon een groot deel van de ontslagen werknemers ander werk vinden. Samen werkt beter, daar staan wij voor!

De PvdA staat voor spreiding van kennis, macht en inkomen. Werk voor alle Zeeuwen is het hoofdstreven van de PvdA. Werk voorziet in levensonderhoud en zorgt voor ontplooiingsmogelijkheden en saamhorigheid. Solidariteit moet er zijn tussen jongeren en ouderen en tussen generaties die nu leven en generaties van straks. Onze besluiten over lastenverdeling, de keuzes voor regionale ontwikkelingsprojecten en de zorg voor natuur en leefomgeving hebben gevolgen voor komende generaties. Ook voor hen moeten lusten en lasten in evenwicht zijn.

Dit programma beschrijft de ambities en keuzes van de PvdA voor de verkiezingen van Provinciale Staten van Zeeland in 2015. Wij vragen daarvoor de steun van de Zeeuwse kiezers.

Amendement 1: afdeling Middelburg

Bovenstaande tekst (rood gedrukt) vervangen door:
Dit programma beschrijft de ambities en keuzes van de PvdA voor de verkiezingen van Provinciale Staten van Zeeland in 2015. Wij vragen daarvoor de steun van de Zeeuwse kiezers.

De PvdA staat voor spreiding van kennis, macht en inkomen. Werk voor alle Zeeuwen is het hoofdstreven van de PvdA. Werk voorziet in levensonderhoud en zorgt voor ontplooiingsmogelijkheden en saamhorigheid. Solidariteit moet er zijn tussen jongeren en ouderen en tussen generaties die nu leven en generaties van straks. Onze besluiten over lastenverdeling, de keuzes voor regionale ontwikkelingsprojecten en de zorg voor natuur en leefomgeving hebben gevolgen voor komende generaties. Ook voor hen moeten lusten en lasten in evenwicht zijn.

In de afgelopen jaren is de wereld getroffen door een ernstige economische crisis. Deze crisis is niet aan Zeeland voorbij gegaan. De woningmarkt stortte in, Zeeuwen kregen minder te besteden en verloren soms zelfs hun werk. Kleine en grote bedrijven moesten helaas sluiten, met massaontslagen

bij onder andere Zalco, Thermphos, Philip Morris en Neckermann tot gevolg. Op initiatief van de PvdA-Statenfractie Zeeland heeft de provincie samen met gemeenten, vakbonden en het UWV voor de ontslagen personeelsleden van Zalco en Thermphos mobiliteitscentra ingericht. Mede door deze gezamenlijke inzet kon een groot deel van de ontslagen werknemers ander werk vinden. Samen werkt beter, daar staan wij voor!

Toelichting: Het is goed een positieve en krachtige boodschap uit te stralen in de inleiding, waarin duidelijk verwoord staat waar de partij voor staat in de toekomst met het in ogenschouw nemen van de zaken die in het (recente) verleden in Zeeland aan de orde zijn geweest.

Amendement 2: afdeling Vlissingen

De eerste alinea van de bovenstaande tekst (rood gedrukt) vervangen door één zin:
Helaas is de afgelopen jaren de wereld en daarbij ook zeker Zeeland getroffen door een ernstige economische crisis.

Toelichting: Verschillende leden gaven in onze afdelingsvergadering aan over het ontwerpverkiezingsprogramma dat de eerste alinea een somber begin is. Het kijkt terug op het verleden, het verkiezingsprogramma is voor de toekomst. We willen wel graag kort de crisis benoemen. Daarom hebben we de eerste alinea samengevat in één zin.

Amendement 2a: afdeling Goes

De eerste alinea van de bovenstaande tekst (rood gedrukt) vervangen door één zin:
Samen werkt beter, daar staan wij voor!

Toelichting: Het verkiezingsprogramma van de PS Zeeland direct begint met allerlei problemen, waar de PvdA nauwelijks of zelfs niet voor verantwoordelijk is. De openingsalinea negatief insteekt en kan worden weggelaten uit het verkiezingsprogramma

---

2. Samenvatting van de hoofdpunten

Nieuw en ander werk

Behoud van werk

De tijd met vanzelfsprekend veertigjarige dienstverbanden is voorbij. Van een baan voor het leven is het nu werk met een leven lang leren. Bij-, her- en omscholing zijn daarom van groot belang voor het behouden van kansen op de arbeidsmarkt. De PvdA is voor een ‘Omscholingsfonds’ voor oudere werknemers.

Nieuw werk voor jongeren

Jongeren zijn nodig voor het voortbestaan van bedrijven en de instandhouding van voorzieningen. De PvdA vindt dat er meer werk voor jongeren moet komen in Zeeland. De PvdA gaat samen met jongeren, bedrijven en onderwijsinstellingen deze uitdaging aan.

Amendement 3: JS Zeeland

De laatste zin vervangen door:
De PvdA gaat samenwerken met jongeren, bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen

Toelichting: Het moet niet als vanzelfsprekend worden aangenomen dat overheden hun verantwoordelijkheid op dit punt nemen: het expliciet noemen van deze medeverantwoordelijke is belangrijk.

Onderwijs: een goede basis voor de toekomst
Op initiatief van de PvdA is er een Zeeuwse Onderwijsautoriteit gekomen. Die heeft gezorgd voor toekomstbestendig Zeeuwse beroepsonderwijs. Nu is het volgens de PvdA tijd dat de Onderwijsautoriteit zich ook gaat richten op het basis- en hoger onderwijs.

Amendement 4: afdeling Middelburg

De laatste zin vervangen door:
Nu is het volgens de PvdA tijd dat de Onderwijsautoriteit zich ook gaat richten op het basis-, voortgezet en hoger onderwijs, en universitair onderwijs en ook overgaat tot acties, zoals een tweede University College en academische masterprogramma's

Toelichting: Goed onderwijs moet niet alleen worden gezien als een toeleider naar de arbeidsmarkt van goed geschoold personeel, maar ook als economische factor zelf, die veel hoogwaardige werkgelegenheid verschaft, een aantrekkingskracht heeft op jongeren van binnen en buiten de provincie en de landsgrenzen, en een bijdrage levert aan het sociale en culturele leven. Door het hoger en universitair onderwijs verder uit te bouwen tot internationale excellente plekken van kennis en onderzoek kan Zeeland zich nog meer profileren als aantrekkelijke provincie om te leven, werken en studeren. Vlissingen en Middelburg moeten hier nog intensiever gaan samenwerken om deze Hotspot van kennis en onderzoek te profileren en te faciliteren. Zeeland moet hierin niet achterblijven op andere innovatieve onderwijssteden en regio's, zoals kennispark Twente, Higtechregio Eindhoven en Zwolle kennisstad.

Energie die werkt
De PvdA kiest voor duurzame energie die werkgelegenheid oplevert. Nieuwe windmolenparken op zee geven nieuw werk in de havens, maar kunnen alleen gebouwd worden op grotere afstand uit de kust. De PvdA verkiest werkgelegenheid boven een hoge dividenduitkering bij Delta N.V. De PvdA is ronduit voor een getijcentrale en vierkant tegen kernenergie.

Amendement 5: JS Zeeland

De eerste rood gedrukte zin vervangen door:
Nieuwe windmolenparken geven nieuw werk.

Toelichting: Aangezien aantrekkelijke gebieden voor windmolenparken in principe overal gevonden kunnen worden, zijn wij tegen het vooraf beperken van de mogelijke plaatsen, om zulke parken te bouwen. (zie ook amendement X)

Amendement 6: JS Zeeland

De tweede rood gedrukte zin vervangen door:

De PvdA is ronduit voor een getijcentrale.

Toelichting: Provincie Zeeland huisvest al jaren een kerncentrale van EPZ in de gemeente Borssele. Uit de Europese Stresstest is gebleken dat deze tot veiligste ter wereld behoort. JS Zeeland is geen voorstander van kernenergie of een nieuwe kerncentrale, maar wenst ook dat er rekening wordt gehouden met de ruim 300 werknemers die bij de kerncentrale werken. Na banenverlies bij ThermPhos, Zalco en Phillip Morris zitten wij niet te wachten op sluiting van de kerncentrale.

Duurzame industrie in de havens
Grondstoffen uit de bodem zijn eindig. Daarom staat de PvdA een circulaire economie voor. Samen met West-Brabant en Vlaanderen moet geïnvesteerd worden in de biobased economy die de Zeeuwse havengebieden toekomstbestendig maakt en versterkt met veel werkgelegenheid.

Bruisende steden

Sterke steden
De PvdA wil investeren in een sterke stad met werk, cultuur, onderwijs en andere voorzieningen. Dynamische steden zijn aantrekkelijk voor jong en oud en zijn een ontmoetingsplaats van ideeën. Dat is goed voor de ontwikkeling van de stad en voor de leefbaarheid van de dorpen rondom.

Kunst , sport & cultuur
De PvdA wil dat voorzieningen voor kunst, sport en cultuur voor iedereen toegankelijk zijn. Samen met de vier grote steden moet worden gewerkt aan een goede afstemming van bovenregionale sportvoorzieningen, musea en theaters in de provincie.

Bereikbare voorzieningen
Voorzieningen als scholen, ziekenhuizen, cultuurpodia en bibliotheken moeten bereikbaar blijven. Grotere afstanden om bij deze voorzieningen te komen vereisen een goed openbaar vervoer. Dit geldt zeker voor scholieren en ouderen in Zeeland.

Goede en bereikbare zorg
Voor de PvdA zijn in het dunbevolkte Zeeland kwaliteit en nabijheid voorwaarden voor een goede zorg. De zorg verandert en om daarbij een goede kwaliteit te behouden is intensieve samenwerking van alle partijen in de zorgketen vereist. Op initiatief van de PvdA is een verkenner aangesteld om de knelpunten en kansen bij de samenwerking in de zorg op een rij te zetten. De PvdA gaat met zijn aanbevelingen aan de slag.

Veiligheid voorop
Industriegebieden, transport van gevaarlijke stoffen en energiecentrales maken Zeeland het tweede risicogebied van Nederland. De rampenbestrijding moet in nauwere samenwerking met het Rijk en Vlaanderen worden georganiseerd en de provincie moet de rol als toezichthouder actief invullen. De PvdA wil meer wijkagenten in Zeeland.

Vitaal platteland

Ruimte is goud waard

De Zeeuwse kust en het open landschap worden door de Zeeuwen gewaardeerd, scheppen een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en trekken veel toeristen. Zij leveren daarmee ook werkgelegenheid op. De PvdA wil dit landschap behouden en de kust niet volbouwen. De kip met de gouden eieren moet worden gekoesterd. Dat vraagt om een visie op de ontwikkeling van de kuststrook. En natuurlijk zijn we tegen uitbreiding van intensieve veehouderij.

Deltawateren

De afsluiting van de zeegaten hebben de Zeeuwse wateren in problemen gebracht. Zij moeten weer gezond gemaakt worden. Er ontstaan dan nieuwe kansen voor natuur, recreatie en visserij. Een 'Fonds Deltawateren' moet helpen die kansen te verzilveren.

Leegstand aanpakken

De leegstand is zowel in de steden als in de dorpen van Zeeland een toenemend probleem. Rotte kiezen in de Zeeuwse steden en dorpen moeten worden opgevuld. Dat moet eerst gebeuren voor dat er nieuwe woonlocaties of bedrijventerreinen worden ontwikkeld. De PvdA is voor de inzet van nieuwe instrumenten, zoals herverkaveling van panden, een provinciale leegstandmakelaar en een 'Leenfonds Leegstand'.

Amendement 7: JS Zeeland

De rood gedrukte zin vervangen door:
Lege panden in de Zeeuwse steden en dorpen moeten worden benut.

Toelichting: Rotte kiezen worden niet gevuld – die worden getrokken. De JS ziet graag dat leegstaande locaties op een eigentijdse en positieve manier gaan worden benut.

Zeeuws bestuur

Zeeuwen aan zet

Inwoners en bedrijven moeten actief betrokken worden bij visievorming, bij de voorbereiding van beleid en bij de uitvoering zelf. De Zeeuwse PvdA-Statenfractie is aanspreekbaar voor alle Zeeuwen. Jongeren worden structureel betrokken bij het werk van de Statenfractie.

Samenwerkende overheden

Zeeland kent veel problemen en uitdagingen waarvan de aanpak om samenwerking vraagt. Die komt nu vaak onvoldoende van de grond. De PvdA wil dat de bestuurlijke samenwerking in Zeeland een nieuwe impuls krijgt. Heldere rolverdeling, meer focus en een pragmatische aanpak zijn daarbij sleutelwoorden. De provincie moet voor bovenregionale zaken vooral de initiatiefnemer zijn, verbinden en faciliteren. Per kwestie moet worden bekeken wat de beste uitvoering is. Zo wil de PvdA alle wegen in het buitengebied in beheer geven aan het waterschap.

Over de grens heen

Samenwerken gaat ook over de provincie- en landsgrenzen heen. Zeeland kan alleen sterk zijn door met de buren samen te werken, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, havens, ziekenhuiszorg en deltawateren. De PvdA vindt dat Zeeland proactief de Zeeuwse knelpunten en kansen in de Haagse en Brusselse kijkers moet zetten.

Afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen

De PvdA staat voor fatsoenlijk werk. Arbeidsbeperking, afkomst en opleidingsniveau mogen geen belemmeringen zijn bij het vinden van werk. 5% van de aanneemsom bij aanbestedingen van de provincie wordt daarom ingezet voor werk voor Zeeuwen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Amendement 8: JS Zeeland

Toevoegen aan de rood gedrukte paragraaf:

Ook de Provincie neemt naar verantwoordelijkheid op basis van de Participatiewet en zet zich actief in voor het in dienst nemen van Zeeuwen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

---

3. De PvdA-ambitie voor Zeeland

Voor de PvdA staat duurzaamheid op langere termijn centraal. De Zeeuwse economie, de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid van de Zeeuwse steden en het platteland moeten in onderlinge samenhang worden ontwikkeld. Het thema werkgelegenheid is daarbij de rode draad die onderstaande ambities verbindt.

Amendement 9: JS Zeeland

De rood gedrukte zin wijzigen in:
Voor de PvdA staat duurzaamheid centraal.

Toelichting: Duurzaamheid moet altijd centraal staan in het denken binnen de PvdA – niet alleen op lange termijn.

Ondanks de ligging aan en in het water is Zeeland geen eiland. Het is een gebied met een sterke eigen identiteit en een geheel eigen karakter. In veel opzichten is het ook afhankelijk van de stedelijke regio's van Noord-Brabant, de Randstad en Vlaanderen. We moeten daarom nuchter constateren dat de schaal van Zeeland soms te klein is om voorzieningen als een goede gezondheidszorg of een goed onderwijs geheel op eigen kracht te behouden en te ontwikkelen. Zeeland heeft zijn buren nodig en moet daarom over de grenzen heen samenwerken.

Sterke steden
Steden hebben een belangrijke regionale functie. Het zijn knooppunten die mensen en ideeën aantrekken, waar creativiteit wordt losgemaakt, waar kennis wordt ontwikkeld en initiatieven worden geboren. Steden zijn dus van essentieel belang voor de leefbaarheid en de economische ontwikkeling van Zeeland. Niet alleen voor de stad zelf, maar ook voor het platteland en het voorzieningenniveau van Zeeland als geheel.

Een sterk en wervend stedelijk milieu is een voorwaarde voor een economisch vitaal en sociaal gezond Zeeland. Niet om de concurrentie met Vlaanderen of de Randstad aan te gaan, maar om de identiteit en de aantrekkingskracht van Zeeland te versterken. Zeeland moet een aantrekkelijke werk-, woon- en leefomgeving willen zijn. Daarbij gaat het er vooral om dat er een stedelijke ambitie is op het gebied van werk, onderwijs, cultuur, architectuur, media en zo meer. Het ontwikkelen van dit type stedelijkheid is vooral een opgave voor de vier grootste gemeenten in Zeeland, maar de provincie moet die wel ondersteunen en faciliteren.

Overal ter wereld trekken mensen naar de stad. Dat is ook in Nederland het geval. Hier hebben de grote stedelijke regio's en vooral de universiteitssteden een aanzuigende werking. Het platteland wordt steeds leger. Zeeland staat te boek als een gebied waar de bevolking in de komende decennia zal afnemen. Vergrijzing en veroudering zijn daarbij grotendeels een natuurlijk gegeven. Het wegtrekken van jonge mensen (ontgroening) is dat zeker niet. Het is een van de belangrijkste opgaven voor het komende decennium om Zeeland aantrekkelijker te maken voor jongeren en jonge gezinnen. Samen met de gemeenten, de onderwijswereld en het bedrijfsleven moeten de kansen en

mogelijkheden voor jongeren en jongvolwassenen in Zeeland worden vergroot op het gebied van huisvesting, onderwijs, werkgelegenheid, cultuur, sport en ontspanning.

Amendement 10: afdeling Middelburg
Hier toevoegen:

Dit pleit voor een intensievere samenwerking én uitstraling van Vlissingen en Middelburg als hotspot voor hoger onderwijs: Vlissingen het hbo en Middelburg het universitair onderwijs.

Toelichting: zie toelichting bij amendement 4.

Een vitaal platteland
Zoals Zeeuwen niet zonder hun steden kunnen, zo kan Zeeland niet zonder zijn platteland. De karakteristieke stadjes en dorpen, de open ruimten van de polders en de lange lijnen van de kust zijn wezenlijk voor de identiteit van Zeeland en maken onze provincie aantrekkelijk voor de eigen inwoners en toeristen. De provincie speelt een belangrijke rol bij het behoud en de verdere ontwikkeling van die landschappelijke kwaliteiten. Ook bij het benutten en dienstbaar maken daarvan aan de Zeeuwse economie en de vitaliteit van het platteland. Daarbij dringt zich het beeld op van de spreekwoordelijke kip met de gouden eieren. De vraag is niet of zij geslacht moet worden, maar veeleer hoe we het dier aan de leg houden.

Voor een vitaal platteland gaat het er niet alleen om het Zeeuwse landschap te behouden. Er moet ook geleefd en gewerkt kunnen worden. De bereikbaarheid van voorzieningen is daarbij van groot belang. Daarnaast moet er ruimte zijn voor economische activiteiten in de landbouw- en recreatiesector. Beide sectoren verkeren in Zeeland in transitie. Het is van groot belang dat ondernemers de ruimte krijgen te ontwikkelen in een richting die bijdraagt aan de vitaliteit duurzaamheid van hun omgeving en van Zeeland als geheel.

Zeeuwen aan zet
De PvdA wil Zeeuwen actief betrekken bij het bestuur van hun provincie en wil zo een andere bestuursstijl introduceren. Participatie vooraf is daarbij de norm. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties moeten betrokken worden bij visievorming, bij de voorbereiding van uitvoering en bij de uitvoering zelf. Formele procedures voor inspraak komen veelal pas aan het eind van de planvorming en mogen dan voor inwoners en bedrijven geen verrassingen meer bevatten. ‘Samen werkt beter’ geldt niet alleen voor overheden en organisaties, maar juist ook voor de relatie tussen inwoners en hun overheden. De PvdA wil Zeeuwen de ruimte geven en initiatieven van onderop faciliteren. Zij kiest daarom voor een zo lokaal mogelijk bestuur en een zo lokaal mogelijke vertegenwoordiging.

4. Economie en onderwijs

Mensen willen werk waarmee zij zich kunnen ontplooien en zelf in hun onderhoud kunnen voorzien. Van mensen met een arbeidsbeperking tot MBO’ers en hoger opgeleiden. Fatsoenlijk werk voor iedereen. Dat vraagt om een sterke economie en om goed onderwijs. Onderwijs dat mensen de kans geeft zich te ontwikkelen en hen voorbereidt op de arbeidsmarkt.

Zeeuwse werkgelegenheid
Nu we door het diepste dal van de economische crisis heen lijken te zijn is het creëren van nieuwe banen de eerste prioriteit. In de afgelopen jaren zijn er niet alleen veel banen verloren gegaan, maar zijn er ook enkele honderden banen bijgekomen in de tientallen nieuwe MKB-bedrijven die zich in Zeeland gevestigd hebben. Hun komst levert een belangrijke bijdrage aan de diversiteit van de Zeeuwse werkgelegenheid. Ook de komst van een nieuwe marinierskazerne naar Zeeland is een

voorbeeld van een positieve ontwikkeling voor de Zeeuwse arbeidsmarkt. Dit moet in de komende jaren krachtig worden uitgebouwd en ondersteund door Economische Impuls Zeeland en Zeeland Seaports. Er moet ook een fonds in het leven worden geroepen dat deze aanpak financieel kan ondersteunen ('Fonds Nieuwe Bedrijvigheid'). In de afgelopen bestuursperiode is samen met het bedrijfsleven en andere stakeholders een Economische Agenda opgesteld met daarin een aantal speerpunten en business cases. Deze aanpak moet worden gecontinueerd en afgemaakt.

In de eerstkomende jaren zullen belangrijke beslissingen moeten worden genomen over de toekomst van Delta N.V. De inhoud van deze beslissingen en de uitkomst is onzeker. Voor de PvdA weegt daarbij duurzame werkgelegenheid steeds zwaarder dan dividend. Een eventueel dividend zal in de komende jaren vooral worden gebruikt voor de herstructurering en stimulering van de Zeeuwse economie.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- Voor de PvdA duurzame werkgelegenheid leidend is bij alle beslissingen.
- Deltadividend met name zal worden aangewend voor een in te stellen 'Fonds Nieuwe Bedrijvigheid'.
- De aanpak van de Economische Agenda zal worden gecontinueerd.
- Vestiging van nieuwe (MKB-)bedrijven zal worden gestimuleerd door Economische Impuls Zeeland.
- Het Regionale Arbeidsmarkt Platform, met daarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid, moet zich met name richten op de positie van ouderen en jongeren op de vernieuwde arbeidsmarkt.
- Er een nationaal tunneltrainingscentrum in Zeeland gerealiseerd gaat worden.
- De provincie trainees / juniormedewerkers gaat aanstellen. Zij vraagt andere overheden en bedrijven om hetzelfde te doen.

Amendement 11: JS Zeeland

De eerste rood gedrukte zin wijzigen in:
Er een (inter)nationaal tunneltrainingscentrum in Zeeland gerealiseerd gaat worden.

Toelichting: Internationale samenwerking is belangrijk – dat is overal in het programma te vinden. Juist op dit punt zou Zeeland zich kunnen profileren als hét internationale centrum voor tunnelbouwkennis

---

Amendement 12: JS Zeeland

De tweede rood gedrukte zin wijzigen in:
De provincie trainees/juniormedewerkers gaat aanstellen. Zij stimuleert andere overheden en bedrijven om hetzelfde te doen.

Toelichting: Het idee van meer trainees/juniormedewerkers is fantastisch, en mag daarom niet alleen "gevraagd", maar ook zeker actief gestimuleerd worden bij de andere genoemde instanties. Hier kan de Provincie haar bestaande fondsen en netwerken voor inzetten.

Onderwijs en kennis

Goed onderwijs en hoogwaardige kenniscentra zijn essentieel voor een florerende Zeeuwse economie. Zij trekken mensen en bedrijven aan, voeden de arbeidsmarkt en leveren direct of indirect een impuls aan het sociale en culturele leven van de Zeeuwse samenleving. In de laatste jaren is er sprake van een wegtrek van hoger opgeleiden uit Zeeland waardoor het gemiddelde

opleidingsniveau van de werkende bevolking achterblijft op de landelijke trend. Mede daardoor hebben bedrijven soms moeite om gekwalificeerd personeel aan te trekken. Dit is een bedreiging voor de werkgelegenheid van alle Zeeuwen. Die vicieuze cirkel moet daarom doorbroken worden. De Zeeuwse economie en werkgelegenheid vragen een duidelijke eigen onderwijsambitie voor Zeeland. Het creëren van een aantrekkelijke leer- en werkomgeving voor jongeren moet daarbij een eerste prioriteit zijn. Voor het formuleren van deze ambities moeten ook partners buiten Zeeland worden gezocht.

Het is van belang dat onderwijs en arbeidsmarkt goed op elkaar aansluiten. Dat begint ermee dat onderwijs een onderdeel moet worden van alle fasen van het werkzame leven van mensen. Op dit moment is er bij ontslag vaak nog sprake van een mismatch tussen wat mensen kunnen en wat van hen gevraagd wordt. 'Een leven lang leren' moet mensen flexibeler en weerbaarder maken op de veranderende arbeidsmarkt. Zeeuwse bedrijven hebben grote behoefte aan technisch goed geschoolde medewerkers en het is dus ook nodig dat jongeren meer gaan kiezen voor technisch beroepsonderwijs. Daarbij is een voorwaarde dat er voor studenten en starters goede stageplekken beschikbaar zijn.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- Er een Zeeuwse onderwijsambitie moet worden geformuleerd gericht op een hoogwaardige leer- en werkomgeving voor jongeren.
- Zeeuws onderwijs kwaliteit moet uitstralen. Niet véél vervolgopleidingen, maar goede! Zeeland moet minstens nog een hogere opleiding met landelijke uitstraling gaan huisvesten.
- Het Zeeuwse onderwijs zal worden versterkt door samenwerking met onderwijsinstellingen in Zuid-Holland, Noord-Brabant en Vlaanderen. Een goed voorbeeld is de Havo-piste, een schakeljaar om vervolgopleidingen in Vlaanderen mogelijk te maken.
- Het werk van de Zeeuwse Onderwijsautoriteit moet worden gecontinueerd, waarbij deze zich ook moet gaan richten op basis- en hoger onderwijs.
- Promotie van technische opleidingen en een Zeeuws 'Fablab' door de provincie zal worden ondersteund.
- Economische Impuls Zeeland ingezet gaat worden om kennisinstellingen en toponderzoek naar Zeeland te halen.
- Er een 'Omscholingsfonds' komt dat mensen van 'werk naar werk' helpt. Daarin moet door bedrijven én overheid worden geïnvesteerd.
- Werken in Zeeland voor jongeren aantrekkelijker moet worden door traineeprogramma's, het faciliteren van werkomgeving voor startende ondernemers en campussen waar bedrijven, studenten en afgestudeerden elkaar kunnen ontmoeten.

Amendement 13: afdeling Middelburg

De rood eerste gedrukte zin vervangen door:
er een Zeeuwse onderwijsambitie moet worden geformuleerd gericht op een hoogwaardige leer- en werkomgeving voor jongeren en waarin Zeeland zich nationaal en internationaal op de kaart zet als provincie voor onderwijsexcellentie. Die jongeren aanspoort om in de provincie te blijven of - uit binnen- en buitenland - hiernaar toe te trekken. Te denken valt aan een tweede University College en academische masterprogramma's.

Toelichting: zie toelichting bij amendement 4.

Amendement 14: afdeling Middelburg

De tweede rood gedrukte zin vervangen door:
Het werk van de Zeeuwse onderwijsautoriteit moet worden gecontinueerd, waarbij deze zich ook moet richten op basis-, voortgezet en hoger onderwijs, en universitair onderwijs. Continuering betekent ook actieve uitvoering van de plannen op gebied van onderzoek en onderwijs, zoals deze ook zijn geformuleerd in het rapport 'De slimme kracht van Zeeland'.

Toelichting: zie toelichting bij amendement 4.

Amendement 15: afdeling Middelburg

De derde rood gedrukte zin vervangen door:
Economische impuls Zeeland ingezet gaat worden om kennisinstellingen en toponderzoek naar Zeeland te halen. Dit moet zich niet beperken tot alleen economische en technische kennis, maar ook op gebied van sociale en geesteswetenschappen.

Toelichting: zie toelichting bij amendement 4.

Circulaire economie
De grote procesindustrie in de Zeeuwse havengebieden zitten in een veranderingsproces. Zij moeten verduurzamen en zuiniger omgaan met grondstoffen, water en energie. Daarbij moeten bestaande processen anders worden ingericht en moeten ook nieuwe productieprocessen worden ontwikkeld en op gang gebracht. De PvdA ondersteunt die ontwikkeling en wil uiteindelijk naar een circulaire economie die uitgaat van hergebruik van producten en veel werkgelegenheid. De provincie moet richting geven aan deze ontwikkeling.

Fossiele grondstoffen worden schaars en Zeeuwse bedrijven zijn daarom voor hun productie op zoek naar alternatieve groene grondstoffen. De transitie naar een biobased economy vraagt onderzoek en kennisontwikkeling. Zeeland moet de ambitie hebben om deze activiteiten samen te brengen en op dit gebied in de Europese voorhoede mee te doen. Samen met West-Brabant en Vlaanderen willen we dat waarmaken. In Zeeland richten we ons daarbij met name op de groene grondstoffen en de vergroening van de procesindustrie. Zeeland moet daarom met de buurprovincies samenwerken en Europese programma's en fondsen gezamenlijk aanboren voor de realisatie van deze ambities.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De ambitie is om samen met Vlaanderen en West-Brabant een Europese topregio te worden op het gebied van de biobased economy.
- Zoveel mogelijk gebruik gemaakt zal worden van Europese programma's en fondsen.

Herstructurering en vernieuwing
Verschillende economische sectoren in Zeeland zitten in een fase van transitie. Zo moet in de toeristische wereld een omslag gemaakt worden van het kamperen naar kapitaalintensievere verblijfsvormen. In de schaal- en schelpdiervisserij is de afgelopen decennia de productie door meerdere oorzaken gehalveerd. Hier is een transitie nodig waarbij betere gebieden en technieken kunnen worden ingezet. Zo kan de werkgelegenheid in deze voor Zeeland zo beeldbepaalde sector worden vergroot. Dergelijke veranderingen komen niet vanzelf tot stand. Om de Zeeuwse economie snel toekomstbestendig te maken en daarmee voldoende en gevarieerde werkgelegenheid te garanderen is een actief beleid van de provincie noodzakelijk. Juist ook waar het om herstructurering gaat.

De geografische ligging en het bijzondere landschap van Zeeland bieden de regionale economie ook nieuwe kansen die er om vragen in de komende Statenperiode opgepakt te worden. Voorbeelden hiervan zijn offshore-activiteiten, de winning van windenergie op zee en benutting van de Voordelta voor recreatie en schaal- en schelpdierteelt.

Dit betekent voor de komende Statenperiode betekent dat:

- De provincie samen met de verblijfsrecreatiesector en de schaal- en schelpdiervisserij de kansen en knelpunten voor deze sectoren gaat inventariseren. Dit moet leiden tot gezamenlijke plannen van aanpak voor herstructurering, waarbij de overheid faciliteert
- De PvdA de herstructureringsbehoefte van economische sectoren nadrukkelijk centraal gaat stellen in het ruimtelijk beleid.
- Vlissingen-Oost de uitvalshaven wordt voor de bouw en het onderhoud van windmolens op de Noordzee.

Het Zeeuwse platteland en de grote wateren

Het platteland en de grote wateren hebben de Zeeuwse economie en werkgelegenheid veel bieden. Duurzaam gebruik, waarbij behoud van de landschappelijke kwaliteit en benutting hand in hand gaan, staat daarbij centraal.

In het binnendijkse polderland heeft grondgebonden landbouw altijd een belangrijke rol gespeeld en zal dat ook in de komende decennia blijven doen. Daarbij moeten we een onderscheid maken tussen voedselproductie voor de wereldmarkt en landbouw met neventakken zoals de verkoop van streekproducten, zorgboerderijen, kamperen bij de boer en beheer van natuur en landschap. Beide zijn essentieel voor de plattelandseconomie, de leefbaarheid en het recreatief product van Zeeland.

In de grote wateren doen zich, met name voor de schaal- en schelpdiervisserij en de recreatie, diverse economische kansen voor. Het systeem van de (voormalige) zeearmen staat, mede als gevolg van de aanleg van de Deltawerken, onder druk. De Grevelingen kampt met zuurstofloosheid in diepere gedeelten en in de Oosterschelde dreigen platen onder water te verdwijnen. Dat is niet alleen slecht voor de natuur, maar ook voor de economie. Dit vraagt in de komende decennia om aanzienlijke investeringen. Daarom moet er een Zeeuws ‘Fonds Deltawateren’ in het leven worden geroepen, dat moet worden gevoed met bijdragen van de overheid en het bedrijfsleven, waaronder middelen die beschikbaar komen bij natuurcompensatie (zie hoofdstuk 6).

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De natuur en het landschap van Zeeland niet alleen behouden moeten worden, maar ook benut mogen worden. Het is aan de provincie om te zorgen voor passende regelgeving die de kwaliteit van natuur en landschap borgt en tegelijk ruimte schept voor daarmee verbonden economische kansen.
- Er ook geïnvesteerd moet worden in de deltawateren. Daartoe moet een ‘Fonds Deltawateren’ in het leven moet worden geroepen voor financiële bijdragen aan herstel en ontwikkeling van de (voormalige) zeearmen.
- De PvdA een verbrede plattelandsontwikkeling voorstaat waarin zowel beleving en recreatief medegebruik als voedselproductie aan de orde zijn.

5. Leefbaarheid

Zeeland is een plattelandsgebied in een van de meest urbane regio’s van West-Europa. Veel, vooral jonge en hoger opgeleide, bewoners trekken van hier naar de omringende grote steden om daar te gaan studeren en zich te vestigen. Zorg, onderwijs en openbaar vervoer in Zeeland komen daardoor onder druk te staan. Vergrijzing en veroudering zijn daarbij grotendeels een natuurlijk gegeven. Het wegtrekken van jonge mensen (ontgroening) en hoger opgeleiden is dat echter zeker niet. De PvdA wil dat daarom aanpakken. De Zeeuwse steden en hun omgeving hebben door hun schaal en hun karakter immers ook eigen aantrekkingskracht. Die moet verder ontwikkeld en uitgebouwd worden. Daarbij gelden twee prioriteiten: bruisende steden en een vitaal platteland met bereikbare

voorzieningen. Samen moeten zij Zeeland tot een mooie provincie maken waar het goed wonen en werken is voor jong en oud.

Stedelijke aantrekkingskracht
Het is aan de vier grotere Zeeuwse steden om samen met de provincie in de komende jaren de aantrekkingskracht van Zeeland te vergroten. Ook op Zeeuwse schaal zijn er stedelijke centra nodig, die bruisen van vitaliteit en innovatieve kracht. Zij moeten creativiteit losmaken en vanzelfsprekende plekken zijn om elkaar te ontmoeten.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De vier Zeeuwse steden zal worden gevraagd samen een stedelijk ontwikkelingsprogramma te maken met aandacht voor onderwijs, cultuur, jongeren, voorzieningen enzovoorts.
- De provincie denkkracht gaat organiseren om Zeeuwse kansen te benoemen als antwoord op de overheersende demografische trend.
- Zeeland samen met andere provincies de dominante positie van de Randstad in veel beleid aan de orde gaat stellen.

Amendement 16: JS Zeeland

De eerste rood gedrukte zin wijzigen in:
De grootste Zeeuwse steden zal worden gevraagd samen een stedelijk ontwikkelingsprogramma te maken met aandacht voor onderwijs, cultuur, jongeren, voorzieningen enzovoorts.

Toelichting: Zeeland heeft meer dan 4 steden – en het noemen van “de vier Zeeuwse steden” (waarvan wij aannemen dat het gaat om Middelburg, Vlissingen, Goes en Terneuzen) betekent dat steden aan de randen van de provincie uit deze visie worden weggelaten. Wij denken dan onder andere aan Zierikzee, een stad die ook zeker in deze samenwerking moet worden meegenomen.

Amendement 17: JS Zeeland

De tweede rood gedrukte zin wijzigen in:
De provincie gaat in samenwerking met inwoners, bedrijven en overheden kansen benoemen die de bevolkingskrimp biedt.

Toelichting: Denkkracht organiseren klinkt, voor een probleem zo nijpend als de krimp, te behoudend. De provincie moet zich, samen met betrokkenen, actief inzetten om ook de kansen van krimpregio’s duidelijk te maken.

Voorzieningen en zorg
In dunbevolkte gebieden is goede en efficiëntie samenwerking tussen alle zorginstellingen belangrijker dan concurrentie. Op initiatief van de PvdA is onlangs een verkenner aangesteld om de knelpunten en kansen bij de veranderingen en samenwerking in de zorg op een rij te zetten. De PvdA zal de ontwikkelingen actief blijven volgen, zodat de zorg goed en bereikbaar is voor alle Zeeuwen. Bij de keuze voor ziekenhuislocaties dient een korte rijtijd voor spoedeisende hulp gegarandeerd te zijn.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- Samenwerking tussen Zeeuwse zorginstellingen onderling en samenwerking met en tussen overheden een prioriteit van de hoogste orde is.
- Nabijheid van spoedeisende hulp noodzakelijk is.

Openbaar vervoer en bereikbaarheid
In een provincie met veel platteland, zoals Zeeland, is een goed openbaar vervoer belangrijk voor de leefbaarheid. Onderwijsvoorzieningen en ziekenhuizen worden steeds meer geconcentreerd. Zij moeten wel goed bereikbaar zijn. Dit geldt vooral voor scholieren, ouderen en mensen met een beperking. Samenwerking en afstemming van verschillende vormen van vervoer zoals trein, lijn- en buurtbus, scholierenvervoer en WMO-vervoer zijn daarbij belangrijk. Dit vraagt om goede afspraken tussen provincie, gemeenten en vervoersondernemingen.

Goede en snelle trein- en busverbindingen met de Nederlandse en met Vlaamse steden zijn van groot belang. Hierbij speelt het fietsvoetveer tussen Vlissingen en Breskens ook een belangrijke rol.

De hoofdwegenstructuur van Zeeland is goed op orde. Wel kan er in de zomer lokaal sprake zijn van enige drukte. Een belangrijk punt daarbij is dat de noord-zuidverbindingen over de N57 en de Zeelandbrug zich niet mogen ontwikkelen tot doorgaande routes van Rotterdam naar Vlaanderen. De A4 door westelijk Noord-Brabant heeft wat de PvdA betreft de functie van bovenregionale doorgaande verbinding. De PvdA is daarom tegen nieuwe investeringen in de Zeeuwse wegenstructuur.

Mobiliteit is meer dan alleen wegen en openbaar vervoer. Immers ook een krachtig digitaal netwerk en slimme ICT-oplossingen kunnen de bereikbaarheid van mensen en voorzieningen vergroten en zo bijdragen bij aan een vitaal en leefbaar Zeeland. Een voorbeeld hiervan zijn de pilots op het gebied van domotica voor ouderen en mensen met thuiszorg.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- Bij de inrichting van het openbaar vervoer prioriteit wordt gegeven aan scholieren, ouderen en mensen met een beperking.
- Informeel vervoer als bijdrage aan een betere dekking van het openbaar vervoer gestimuleerd wordt. Creatieve ideeën, zoals bijvoorbeeld een carpool-app, kunnen hierbij helpen.
- Het fietsvoetveer Vlissingen-Breskens in stand wordt gehouden.
- Zeeland open staat voor pilots die een hogere snelheid en een beter comfort beogen van de trein- en busverbindingen met de Randstad, de Noord-Brabantse steden en Vlaanderen. Uiteraard met behoud van de huidige stoptreinverbindingen.
- De N57 en de route over de Zeelandbrug zich niet mogen ontwikkelen tot doorgaande noord-zuidverbindingen.
- Een onafhankelijk digitaal meldpunt moet worden ingericht voor klachten en suggesties over het openbaar vervoer.
- De PvdA voorstander is van een goede en snelle digitale ontsluiting van het Zeeuwse platteland.
- Domoticapilots gecontinueerd moeten worden.

Amendement 18: afdeling Middelburg
De rood gedrukte zin vervangen door:

Zeeland staat open voor pilots die een hogere snelheid en comfort beogen van de trein- en busverbindingen met de Randstad, de Noord-Brabantse steden en Vlaanderen. Uiteraard met behoud van de huidige stoptreinverbindingen. De PvdA stelt voor een weekendsnelbusdienst als pilot te starten tussen Middelburg en Antwerpen.

Toelichting: Een weekendsnelbusdienst zou een impuls kunnen zijn voor het toerisme tussen beide steden en kan voor reizigers een alternatief zijn voor de treinverbinding, die regelmatig met uitval van treinen en overvolle treinen te kampen heeft, mede door het wegvallen van een halfuurdienst van de intercity naar Antwerpen (Brussel). Ter vergelijking: de weekendsnelbusdienst tussen Middelburg en Gent is erg populair onder de Zeeuwse bevolking.

Cultuur, sport en media
Cultuur heeft een grote waarde voor de samenleving. Zij stimuleert mensen in hun persoonlijke ontwikkeling en spoort hen aan om - alleen of samen met anderen - deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Een gevarieerd cultureel aanbod draagt daarnaast ook bij aan een goede woonomgeving, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en versterkt het toeristische aanbod en de promotie van Zeeland. Cultuur is daarmee belangrijk voor leefbaarheid én werkgelegenheid.

Ons cultureel erfgoed met monumentale steden, industrieel erfgoed, boerderijen en archeologische monumenten zijn de basis van wat Zeeland uniek en aantrekkelijk maakt. Zij moeten daarom worden gekoesterd. Het Zeeuws Museum en grote festivals plaatsen Zeeland landelijk op de kaart en dragen bij aan onze stedelijke aantrekkelijkheid. Het Zeeuwse culturele leven wordt verder ingekleurd door de vele lokale en regionale musea en evenementen van het Polderhuis in Westkapelle tot het Boerderijfestival in Zonnemaire en Vestrock in Hulst.

De PvdA vindt een grote diversiteit van cultuuruitingen voor verschillende doelgroepen en een goede verdeling over de provincie van groot belang. Cultuureducatie kan een rol spelen in het vergroten van de toegankelijkheid en de culturele ontwikkeling van mensen. De provincie moet daarom extra aandacht aan cultuureducatie geven. Dit past binnen het geïntegreerd beleid voor jongerenparticipatie en het belang dat jongeren actief gaan en blijven deelnemen aan de Zeeuwse samenleving.

In de afgelopen bestuursperiode is er flink op cultuur bezuinigd. Mede daardoor is de samenwerking en afstemming in de culturele sector in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Wat de PvdA betreft is deze bezuiniging voorlopig genoeg. Het blijven investeren in cultuur is noodzakelijk zodat inwoners, toeristen en zij die hier tijdelijk verblijven of overwegen zich hier te vestigen cultuur kunnen beleven.

Grote evenementen en sportmanifestaties zoals het Zeeland Nazomerfestival, Concert at Sea, de Tour de France en Giro d'Italia kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de promotie van Zeeland. Daarom wil de PvdA doorgaan op deze weg en actief grote evenementen blijven aantrekken om het profiel van onze provincie en het toeristisch product van Zeeland te versterken.

Amendement 18: JS Zeeland

De rood gedrukte zin vervangen door:
Daarom wil de PvdA doorgaan op deze weg en actief grote evenementen op basis van burger- en bedrijvenparticipatie blijven aantrekken om het profiel van onze provincie en het toeristisch product van Zeeland te versterken.

Toelichting: Waar de JS in principe voor profilerende evenementen is, kan de provincie in economisch moeilijke tijden niet de enige steunpilaar van dit soort activiteiten zijn. Vandaar dat wij het benadrukken van burger- en bedrijvenparticipatie in organisatie en financiering belangrijk vinden.

Onafhankelijke, informerende en kritisch controlerende lokale en regionale media als tegenwicht tegenover bestuurders en beslissers zijn een essentieel onderdeel van de samenleving die de PvdA voor ogen staat. De kwaliteit van de traditionele media (krant, radio en televisie) wordt steeds meer gestuurd door hun verslechterende commerciële situatie. Tegelijkertijd neemt de betekenis van nieuwe media via internet sterk toe. De PvdA vindt het belangrijk dat de PZC en Omroep Zeeland meer gaan samenwerken, bijvoorbeeld in de realisatie van een gezamenlijke nieuwssite. De PvdA wil jonge aankomend journalisten in de gelegenheid stellen hun onafhankelijke, informerende en kritische rol op een eigentijdse manier vorm te geven. Zij is bereid middelen ter beschikking stellen om dit mogelijk te maken als onderdeel van een op te richten Zeeuwse nieuwssite.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De PvdA wil dat voorzieningen voor kunst, sport en cultuur voor iedereen bereikbaar en toegankelijk zijn. Samen met de vier stedelijke gemeenten moet actief worden gewerkt aan een goede afstemming van bovenregionale sportvoorzieningen, musea en theaters in de provincie.
- De PvdA geen nieuwe bezuinigingen wil op cultuur in de komende bestuursperiode.
- Cultuur- en sportevenementen die Zeeland op de kaart zetten worden gesteund door de PvdA.
- De PvdA zuinig wil omgaan met het Zeeuwse cultureel erfgoed. Voor het industriële erfgoed en waardevolle bebouwing in het buitengebied moet gezocht worden naar mogelijkheden voor hergebruik.
- De PvdA bereid is om middelen ter beschikking te stellen voor moderne vormen van kritische journalistiek

---

Amendement 20: JS Zeeland

De rood gedrukte zin vervangen door:
Cultuur- en sportevenementen op basis van burger- en bedrijvenparticipatie die Zeeland op de kaart zetten worden gesteund door de PvdA.

Toelichting: zie amendement 18.

Veiligheid

De gecombineerde aanwezigheid van grote industriegebieden, transport van gevaarlijke stoffen en energiecentrales zijn er de oorzaak van dat Zeeland het tweede risicogebied van Nederland is. Door logistieke processen beter te stroomlijnen en te bundelen kan het aantal risicovolle vervoersbewegingen worden beperkt. Goede hulpdiensten zijn daarbij belangrijk. De Veiligheidsregio Zeeland speelt bij dit alles een cruciale rol. De bestuurlijke slagkracht van dit gremium kan worden verbeterd, want snel doorpakken is soms nodig. De PvdA is mening dat de provincie zijn toezichthoudende rol hier actief moet invullen. De rampenbestrijding wordt in nauwere samenwerking met het Rijk en Vlaanderen georganiseerd.

De veiligheid van de Zeeuwse wegen moet in orde zijn zodat verkeersongelukken zoveel mogelijk vermeden worden. Het fietsverkeer is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Het overlijdensrisico door een ongeluk neemt bij fietsers minder af dan bij autogebruikers en de risico's op ernstig letsel voor fietsers nemen zelfs toe. Dat vraagt om actie van de overheid.

Door de ligging rond of beneden zeeniveau én het gegeven van een stijgende zeespiegel is een goede kustveiligheid voor Zeeland een prioriteit van de eerste orde. Het is daarom van groot belang dat er niet gemorreld wordt aan de normen voor de basisveiligheid. De PvdA stelt zich kritisch op ten opzichte van een verdere verdieping van de Westerschelde, vooral ook vanuit veiligheidsoptiek.

Voor Zeeuwen is ook de veiligheid in de openbare ruimte van groot belang. Wijkagenten spelen daarbij een grote rol. Op dit moment zijn deze landelijk niet goed verdeeld. De provincie moet dit landelijk agenderen

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De bestuurlijke slagkracht van de Veiligheidsregio moet worden verbeterd met - waar nodig - een actiever toezicht van de provincie.
- Verkeersveiligheid de constante aandacht en inspanning van de provincie vraagt. Daarbij is vooral de veiligheid van het fietsverkeer een aandachtspunt.
- Garantie van de basisveiligheid voor geheel Zeeland een uitgangspunt is voor de kustnormering.

6. Ruimte en milieu

Het is voor mensen fijn wonen in Zeeland. De provincie biedt rust en ruimte. De combinatie van voorzieningen in de Zeeuwse steden en dorpen zorgde tot voor kort voor een goed voorzieningenniveau. Veranderende economische omstandigheden en demografische ontwikkelingen maken dat niet alles vanzelfsprekend bij het oude blijft. Bovendien veranderen ook de wensen en behoeften van de Zeeuwen en van de toeristen die hier verblijven. Provinciale regelgeving, inzet en investeringen moeten hierop worden aangepast. Dit vereist een visie op die veranderingen en op de onderlinge afstemming van de belangen van economie, ecologie en leefbaarheid. De PvdA kiest daarbij voor het koesteren van de kip met de gouden eieren: de landschappelijke kwaliteiten van Zeeland moet behouden blijven, juist ook om ervan te kunnen blijven genieten. Voorbeelden hiervan zijn het open platteland en de groene kustzone.

Zorgvuldig omgaan met ruimte

Mensen willen goede en betaalbare woningen, huur of koop. In principe zijn er woningen genoeg in Zeeland, maar zij zijn onvoldoende toegesneden op de hedendaagse wensen en behoeften van met name ouderen en jongeren. Iets dergelijks geldt ook voor bedrijventerreinen. De opgave voor de komende jaren ligt dus veel meer in transformatie van de bestaande voorraad woningen en bedrijventerreinen dan in nieuwbouw.

De PvdA wil dat er zuinig wordt omgegaan met de Zeeuwse ruimte en streeft naar compact en geconcentreerd bouwen in en rondom bestaande steden, dorpen en verblijfsrecreatiecomplexen. Nieuwe locaties voor woonwijken en bedrijventerreinen komen pas in beeld als de oude `op` zijn. Dat betekent ook dat het saneren van langdurig leegstaande kantoorlocaties, winkelpanden, woningen en verouderde bedrijventerreinen voorrang heeft boven bouwen in de wei, ook als dit op de korte termijn meer middelen vraagt. De rekening zal op langere termijn immers lager zijn.

De PvdA wil werk maken van leegstand in steden en dorpen. Leegstaande winkels en gebouwen moeten zo snel mogelijk een nieuwe bestemming krijgen en eigenaren moeten in de positie worden gebracht om nieuwe bestemmingen te realiseren. De kosten voor de gemeenschap kunnen daardoor laag blijven. Verkrotte panden moeten in principe op kosten van de eigenaar worden opgeknapt of gesloopt. Er is niet voor niets regelgeving om eigenaren van lege panden te motiveren een nieuwe bestemming voor hun onroerend goed te vinden of te renoveren. Laten we daar dan ook actief gebruik van maken.

Een vergelijkbare benadering moet ook gaan gelden voor verblijfsrecreatieterreinen. In de Zeeuwse kustzone liggen op kansrijke locaties diverse recreatiebedrijven die aan herstructurering toe zijn. Bij nieuwe ontwikkelingen komen deze locaties als eerste in aanmerking voordat er nieuwe terreinen ontwikkeld kunnen gaan worden.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- Zorgvuldig ruimtegebruik wordt een uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid van Zeeland. Sanering van ‘het oude’ combineren met ontwikkelen van ‘het nieuwe’ moet daarbij helpen.
- Met gemeenten, corporaties en maatschappelijke organisaties een aanpak wordt ontwikkeld ter bestrijding van leegstand. Stedelijke herverkaveling en een provinciaal werkende leegstandmakelaar zijn instrumenten waarmee actief gezocht gaat worden naar nieuwe eigentijdse bestemming voor leegstaande panden.
- De PvdA zich inzet voor een ‘Leenfonds Leegstand’ voor aanpak van de leegstand en duurzaam bouwen.
- Woningbouw in het landelijk gebied begint bij inbreidingslocaties en er geen nieuwe bedrijventerreinen worden ontwikkeld zolang er nog capaciteit is in de kernen en op bestaande bedrijventerreinen.
- Ontwikkeling van nieuwe verblijfsrecreatieterreinen alleen mogelijk is als deze gekoppeld is aan de sanering van oude.
- Er één provinciale omgevingsvisie wordt opgesteld die alle domeinen omvat.

Amendement 21: afdeling Middelburg

Na de rood gedrukte zin het volgende punt toevoegen:
Nieuwe bedrijventerreinen kunnen worden ontwikkeld op locaties die economisch aantrekkelijk zijn en een wezenlijke bijdrage aan de werkgelegenheid kunnen leveren. Daarbij dient rekening te worden gehouden met bestaande bedrijventerreinen die al jaren wachten op ontwikkeling. Voor deze terreinen verdient het aanbeveling een saneringsplan op te stellen.

Toelichting:

De ruimte van het platteland

De PvdA wil een weids en groen landelijk gebied waar de productie van voedsel, recreatie en natuur het landschap dragen. Naast het platteland van de landbouw is er een platteland van rust en ruimte voor de toerist en de stedeling. Deze dragen bij aan een welvarend Zeeland met een goed woon- en vestigingsklimaat en aan een wervend karakter voor het toerisme. De PvdA vindt dat economische ontwikkeling van het platteland gekoppeld moet zijn aan een duurzaam gebruik ervan

Voor uitbreiding van grootschalige intensieve veehouderij ziet de PvdA in Zeeland geen ruimte vanwege de risico's voor volksgezondheid, de effecten op de landschappelijke kwaliteit en dierenwelzijn. Grondgebonden vormen van veehouderij moeten mogelijk zijn en blijven mits zij ruimtelijk ingepast kunnen worden.

In de komende jaren zullen er in Zeeland veel agrarische bedrijfsgebouwen hun oorspronkelijke functie verliezen. Bij hergebruik door andere functies mag dit niet leiden tot aantasting van de landschappelijke kwaliteit van de omgeving en mag er geen sprake zijn van een sterke verkeer aantrekkende werking. Nieuwbouw van agrarische bedrijven is alleen mogelijk als dit gekoppeld is aan de sloop van bestaande gebouwen.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- Er een ruimtelijke visie op de Zeeuwse kust moet worden opgesteld waarin het behoud van de kustkwaliteit wordt geborgd en nieuwe ontwikkelingen, zoals slaaphuisjes op het strand, eventuele hoogbouw langs de kust en windmolens op zee, hierop worden afgestemd.
- De grote open ruimten als kernkwaliteit van het Zeeuws polderland worden veiliggesteld.
- Nieuwe functies van vrijkomende agrarische gebouwen moeten passen in het landschap en geen verkeer aantrekkende werking mogen hebben.
- Er geen toename van het gebouwd volume in het buitengebied plaatsvindt. In principe moeten bestaande gebouwen worden hergebruikt. Nieuwbouw is alleen mogelijk als dit gepaard gaat met sloop van gebouwen elders.
- Glastuinbouw als niet-grondgebonden bedrijvigheid geclusterd wordt in bestaande concentraties. Er is geen ruimte voor nieuwe locaties.
- Er voor uitbreiding en nieuwe vestiging van grootschalige intensieve veehouderij in Zeeland geen ruimte wordt geboden. Andere en grondgebonden veehouderij blijft mogelijk mits er voldaan wordt aan criteria van grondgebondenheid

Veilige en duurzame energie

De PvdA kiest voor duurzame vormen van energiewinning zoals aardwarmte en getijde-, zonne- en windenergie. Met windenergie kan een groot deel van de ambities op het gebied van duurzame energie worden bereikt. In Zeeland wil de PvdA op het land alleen windmolens op daarvoor aangewezen concentratielocaties. De techniek van windturbines innoveert elke dag. Daarom willen we het principe 'nieuw voor oud' toepassen. Door toepassing van nieuwe technieken kan het opgestelde vermogen flink toenemen. De PvdA vindt het belangrijk dat windprojecten draagvlak

hebben bij omwonenden, dichtbij en verderaf. Zij is daarom een voorstander van actieve participatie van bewoners in de exploitatie bijvoorbeeld in de vorm van korting op de energienota of fondsvorming voor lokale voorzieningen.
Op zee wil de PvdA geen windmolens dicht bij de kust. Verder uit de kust is echter veel minder een probleem en kan juist economisch aantrekkelijk zijn. Aanleg en onderhoud van windmolenparken op zee leveren veel werk op in de Zeeuwse havens. De energiesector kan zo een grote werkgever zijn en blijven in Zeeland.

Amendement 22: JS Zeeland

Na de rood gedrukte zin toevoegen:
De kerncentrale in Borssele operationeel wordt gehouden, mits de kerncentrale tot de veiligste ter wereld blijft behoren.

Toelichting: zie amendement 6

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De provincie Zeeland duurzame decentrale energieopwekking stimuleert. Daarbij moeten ruime mogelijkheden komen voor actieve participatie van omwonenden in de exploitatie.
- Kernenergie als achterhaalde en gevaarlijke vorm van elektriciteitsproductie niet thuis hoort in Zeeland.
- Windmolens op land geconcentreerd worden in aangewezen concentratielocaties. Met het principe 'nieuw voor oud' kan daar het opgestelde vermogen toenemen.
- Voor nieuwe windmolenparken op zee er alleen op grotere afstand uit de kust ruimte is.

Amendement 23: JS Zeeland

Rood gedrukt punt schrappen.

Toelichting: Aangezien aantrekkelijke gebieden voor windmolenparken in principe overal gevonden kunnen worden, zijn wij tegen het vooraf beperken van de mogelijke plaatsen, om zulke parken te bouwen. (zie ook amendement 5)

Water

De afsluiting van de zeearmen heeft Zeeland de noodzakelijke veiligheid gebracht. Op langere termijn zijn er, mede onder invloed van de klimaatverandering, nog steeds serieuze veiligheidsrisico's door de zandhongerproblematiek en de erosie in de Oosterschelde en de afhankelijkheid van de techniek bij de stormvloedkering. Deze problemen spelen weliswaar vooral op langere termijn, maar vragen nu al om slim zoeken naar een oplossing. Ook in de andere wateren is het systeem uit balans en komen natuur, visserij en recreatie in de knel door stilstaand en ziek water. De Zeeuwse wateren moeten weer verbonden worden met de grote rivieren en de Noordzee. Het water moet hier weer gaan stromen, zodat de verschillende functies meer armslag krijgen en tegelijk de veiligheid wordt versterkt. Het Rijk als eigenaar en waterbeheerder moet zijn taak hier niet verzaken.
Om Zeeland veilig te houden is meer ruimte nodig voor dijken en duinen en voor de opvang en afvoer van tijdelijk overtollig regenwater dat zich als gevolg van de klimaatverandering steeds vaker aandient. Daarbij moet ingezet worden op multifunctioneel ruimtegebruik met bijvoorbeeld nieuwe duinen met recreatief gebruik en watergangen met natuurvriendelijke oevers en wandelpaden.

Zeeland moet zich ook voorbereiden op verdere verzilting. Het gebruik en de opslag van zoet water moeten daarvoor worden geoptimaliseerd en experimenten met voedselproductie onder zilte

omstandigheden moeten mogelijk worden gemaakt. Te denken valt aan de teelt van zouttolerante aardappelen.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De PvdA wil dat de veiligheid en de gezondheid van de Deltawateren worden aangepakt. De provincie moet het Rijk aanspreken op een actief aandeel daarin.
- De provincie een actief en op participatie gericht omgevingsbeleid gaat voeren voor de Deltawateren, waarbij integratie van natuur, recreatie en visserij centraal staat.
- Een 'Fonds Deltawateren' in het leven zal worden geroepen voor financiële bijdragen aan structureel systeemherstel in de (voormalige) zeearmen
- In de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer het getij wordt teruggebracht mét een getijdencentrale.
- In de Oosterschelde het verdwijnen van de platen zal worden aangepakt.
- In Zeeland creatief gezocht moet worden naar mogelijkheden om het beschikbare zoete water efficiënter te benutten en zouttolerante gewassen te telen.

Natuur

Voor de PvdA zijn het behoud van ons natuurlijk kapitaal en de aanwezigheid van een mooi en gevarieerd landschap belangrijke prioriteiten. De natuur heeft een waarde in zichzelf en is daarnaast ook onontbeerlijk voor de mens om haar hulpbronnen en haar bijdrage aan de leefomgeving van huidige en toekomstige generaties. Als zodanig heeft de natuur ook een belangrijke economische waarde die we moeten koesteren en kunnen benutten.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moeten natuur en landschap vanaf het begin in de planvorming en het ontwerp worden betrokken. Daarbij moet breder gekeken worden dan een strikt behoud van het bestaande landschap en de natuur. De PvdA is voorstander van ontwikkelingen waarbij landschap, natuur en economie er alle drie op vooruit gaan. Behalve natuurbehoud kan daarbij ook natuurherstel en natuurontwikkeling aan de orde zijn. Hierdoor kunnen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt die een (beperkte) aantasting van de aanwezige natuur betekenen. In dergelijke situaties is de initiatiefnemer primair verantwoordelijk voor voldoende natuurherstel of -ontwikkeling. De gemeente heeft vaak een rol in de sfeer van vergunningverlening en toezicht. De provincie moet zorgen voor adequate regelgeving en regie. De PvdA wil daarbij de mogelijkheid openen dat de middelen voor natuurherstel en –ontwikkeling gestort kunnen worden in een op te richten 'Fonds Deltawateren', waardoor een gebundelde inzet van deze middelen mogelijk wordt.

Het uitvoeren van het natuurprogramma van Natura 2000 en Nationaal Natuurnetwerk wordt actief voorgezet en vóór 2027 afgerond. Daarbij gaat het niet alleen om de ecologische doelen, maar ook om het vergroten van de mogelijkheden voor natuurbeleving. Ook de natuurbeheerders zullen worden aangespoord om van dit laatste werk te maken. Voor het beheer ontvangen zij een adequate vergoeding. Voor (semi-)commerciële activiteiten en evenementen in natuurgebieden kunnen zij een bijdrage voor het natuurbeheer vragen aan de organisatoren.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De belangen van natuur en landschap tijdig en volwaardig worden meegenomen bij ruimtelijke planvorming, zodat kansen voor natuur en economie tijdig in beeld zijn.
- Behoud van de kwaliteit van natuur en landschap uitgangspunt is. Ruimtelijke ontwikkelingen en economische initiatieven met lichte aantasting van natuur en landschap zijn mogelijk, maar zij moeten gepaard gaan met natuurherstel of -ontwikkeling.
- Het mogelijk wordt gemaakt om de investeringen voor natuurherstel en –ontwikkeling te bundelen in een op te richten 'Fonds Deltawateren'.
- Het natuurprogramma van Natura 2000 en Nationaal Natuurnetwerk zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 2027 wordt afgerond.
- De toegankelijkheid van het landelijk gebied en de natuur wordt vergroot.
- De natuurbeheerder een adequate vergoeding krijgt voor het beheer van natuurterreinen en hun openstelling.

7. Bestuur en financiën

Voor Zeeuwen is de gemeente de meest nabije overheid. De op handen zijnde decentralisaties van de zorg geven dit nog meer nadruk. De provincie is een belangrijke middenlaag tussen de gemeenten, het Rijk en de Europese Unie. Dit is juist ook in Zeeland aan de orde waar een dunbevolkte en weinig stedelijke regio geconfronteerd wordt met bovengemeentelijke vraagstukken op het gebied van economie, zorg, onderwijs, water en natuur. De provincie heeft hier een belangrijke coördinerende, verbindende en toezichthoudende taak.

Bestuur is er voor de burgers
Voor de PvdA is de norm dat Zeeuwen actief en vooraf betrokken worden bij kwesties die hen aangaan. Voor de provincie gaat het daarbij allereerst om participatie bij planvorming en uitvoering. Daarnaast om het faciliteren van initiatieven van onderop door gemeente of provincie.

Het betrekken van jongeren bij het bestuur en de politiek is voor de PvdA een bijzondere uitdaging. Zeeland moet aantrekkelijk zijn en blijven voor jongeren. Dat kan alleen als jongeren zich ook betrokken voelen bij het bestuur van de provincie en daarop invloed kunnen uitoefenen. De PvdA wil hierin het voorbeeld geven en gaat in de komende Statenperiode structureel jongeren betrekken bij het werk van de Statenfractie en het bestuur van de provincie.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De PvdA wil dat participatie van burgers, instellingen en bedrijven de norm is.
- De PvdA-fractie in Provinciale Staten (online) uitstekend bereikbaar en aanspreekbaar is voor de inwoners van de provincie.
- Jongeren structureel betrokken zullen worden bij het werk van de Zeeuwse PvdA-Statenfractie.

De Zeeuwse overheden en organisaties moeten meer en beter samenwerken
Zeeland staat voor grote uitdagingen op het gebied van economie, werkgelegenheid, zorg en onderwijs, ruimte, water en veiligheid. Deze problemen overschrijden de grenzen van gemeenten en soms ook van de provincie. Gerichte samenwerking is daarom absolute noodzaak. De behoefte aan samenwerking wordt in Zeeland weliswaar met de mond vaak beleden, maar komt uiteindelijk onvoldoende van de grond. Méér samenwerking en vooral vernieuwing van de samenwerkingsvormen is daarom nodig. Een heldere verdeling van rollen en taken, een duidelijke focus, een pragmatische aanpak zijn daarbij van belang.

Waar in het verleden de rol van de provincie bij samenwerking wellicht als te dirigistisch werd ervaren, moet deze naar de toekomst vooral een agenderend en faciliterend karakter krijgen. Uitgaande van de eigen rol van partijen kan voor de toekomst de volgende focus worden aangebracht:

- De vier stedelijke gemeenten wordt gevraagd samen het eigen Zeeuws stedelijk klimaat te versterken, met werk, onderwijs, cultuur en zorg als belangrijkste opgaven.
- De overige gemeenten wordt gevraagd complementair hieraan de leefbaarheid in de kleinere kernen en de ruimtelijke kwaliteit van het platteland te versterken.
- Het waterschap wordt gevraagd alle uitvoeringstaken op het gebied van kustveiligheid, water en wegen op zich te nemen. Wat de PvdA betreft wordt het waterschap dé wegbeheerder van het Zeeuwse buitengebied.
- De provincie faciliteert waar nodig en draagt taken over waar dat effectief is en er kosten kunnen worden bespaard. Zij zorgt ook voor de bovenregionale belangenbehartiging.

Amendement 24: JS Zeeland

Na de rood gedrukte zin toevoegen:
De PvdA spreekt zich uit voor het op termijn afschaffen van het Waterschap Scheldestromen als op zichzelf staande organisatie. De mogelijkheid om de taken van de Waterschappen bij de Provincie onder te brengen, worden onophoudelijk onderzocht: kansen in die richting worden direct benut.

Toelichting: De Waterschappen hebben nauwelijks democratische leefbaarheid, vormen een extra bestuurslaag die door een andere, al bestaande organisaties kan worden opgenomen. Een eerste stap in de goede richting, mede door de PvdA genomen, is het streven naar afschaffing van de geborgde zetels in de Waterschappen, wat echter nog vele jaren kan duren. Daarom wordt het ook tijd dat de PvdA zich uitspreekt voor de op termijn volledige afschaffing van het Waterschap Scheldestromen, en zich inzet voor het zoveel mogelijk overnemen van de taken van de Waterschappen door de Provincie.

Vernieuwing van de bestuurlijke samenwerking in Zeeland heeft ook consequenties voor de in te zetten instrumenten, de financiering en de verantwoordingsplicht en democratische controle. Zo zijn in de afgelopen bestuursperioden een onderwijsautoriteit en een zorgverkenner aangewezen. In de toekomst zal meer gebruik gemaakt moeten gaan worden van dergelijke vernieuwende instrumenten en werkvormen. Waar het om de financiering gaat is een bundeling van beschikbare middelen in fondsen noodzakelijk. Zij moeten, behalve door de overheid, gevoed worden door het bedrijfsleven en vervolgens – als het even kan - verdubbeld of verdrievoudigd met Europese middelen.

Tot slot moet ook samenwerking over de grens genoemd worden. Zeeland is geen eiland en is te klein om alles binnen de eigen grenzen op te lossen. Actieve samenwerking met Vlaanderen, Noord-Brabant en Zuid-Holland is noodzakelijk. Dat geldt voor bijvoorbeeld onderwijs, (ziekenhuis)zorg, biobased economy en de deltawateren.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- Vernieuwing van de (bestuurlijke) samenwerking in Zeeland noodzakelijk is.
- De bestuurlijke samenwerking wordt ondersteund met en vanuit vier nieuwe fondsen: een ‘Fonds voor Nieuwe Bedrijvigheid’, een ‘Omscholingsfonds’, een ‘Fonds Deltawateren’ en een ‘Leenfonds Leegstand’.
- Samenwerking nieuwe en gebundelde democratische controle vraagt.
- We intensief de samenwerking met omliggende provincies en Vlaanderen blijven opzoeken om Zeeuwse kansen te verzilveren en knelpunten op te lossen.

De provincie als organisatie

Social Return on Investment (SRoI) is een uitstekend middel om arbeidsdeelname van mensen met een beperking of grote afstand tot de arbeidsmarkt te bevorderen. De PvdA wil dat de provincie bij elke inkoopopdracht of aanbesteding SRoI als voorwaarde opneemt. Sociaal aanbesteden gaat verder. Ook zaken als goed werkgeverschap en bestaanszekerheid zijn aanbestedingsvoorwaarden. Schijnconstructies rondom werknemers vanuit het buitenland of bijvoorbeeld rond ZZP’ers willen we niet in Zeeland.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- Bij aanbestedingen in inkoop 5% van het te besteden budget wordt ingezet voor maatregelen ten behoeve van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- De provincie in het kader van de Participatiewet ook voldoende nieuwe banen zal realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking (quotumafspraken).

Amendement 25: JS Zeeland

De rood gedrukte zin wijzigen in:
De provincie in het kader van de Participatiewet ook voldoende nieuwe banen zal realiseren voor Zeeuwen met een afstand tot de arbeidsmarkt (quotumafspraken).

Toelichting: Het is krom dat in het gehele programma wordt gesproken over Zeeuwen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar het hier mensen met een arbeidsbeperking heet.

Financiën
De Zeeuwse provinciale financiën staan flink onder druk. De PvdA vindt het belangrijk dat het bestuur van de provincie voldoet aan de uitgangspunten van soberheid en doelmatigheid en verwacht dat ook van organisaties die door de provincie worden gesubsidieerd. Zij moeten voldoen aan de uitgangspunten van de Wet Normering Topinkomens. Ook moet de provincie inzicht in haar financiën geven door mee te werken aan vergelijkingen met andere provincies en deze te laten publiceren op het internet.

Naast de uitkering van het Rijk heeft de provincie ook inkomsten in de vorm van opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Deze opcenten dienen gelijke tred te houden met de inflatie. In de afgelopen periode heeft de provincie fors structureel bezuinigd. Indien zich in de komende Statenperiode een financiële afweging voordoet tussen nog verder bezuinigen en het benutten van kansen voor Zeeland, dan sluit de PvdA een verdere verhoging van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting niet op voorhand uit.

Amendement 26: JS Zeeland

De rood gedrukte zin wijzigen in:
Indien zich de komende Statenperiode een financiële afweging voordoet tussen nog verder bezuinigen of het verhogen van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, dan sluit de PvdA deze laatste maatregel niet op voorhand uit.

Toelichting: In een provincie waar het OV moeilijke tijden doormaakt en op sommige plaatsen slechts mondjesmaat beschikbaar is, vind de JS het oneerlijk de verhoging van opcenten als “kans voor Zeeland” te zien. Met een dergelijke maatregel worden vele bezitters van een motorrijtuig getroffen, die echter voor bijvoorbeeld hun werk wél op dit voertuig aangewezen zijn. Mogelijk is deze maatregel wel noodzakelijk, maar het is niet het eerlijke verhaal om over “kansen voor Zeeland” te spreken: in Zeeland wonen Zeeuwen, en voor hun is dit absoluut geen kans.

In de afgelopen periode is de provinciale organisatie geheel gereorganiseerd. De nieuwe organisatie verkeert nu in een fase van opbouw en moet zich in de komende jaren verder ontwikkelen. Door betere samenwerking kunnen in de komende jaren nog efficiencyvoordelen worden behaald. Een duidelijk voorbeeld hiervan is het beheer van de verschillende wegen in Zeeland. De PvdA wil in de toekomst één wegbeheerder in de provincie.

Dit betekent voor de komende Statenperiode dat:

- De PvdA behoedzaam omgaat met de beschikbare overheidsmiddelen. We zijn terughoudend met betrekking tot het aangaan van risico’s.
- Wij initiatieven steunen zoals www.openspending.nl die tot doel hebben om vergelijkingen tussen provincies mogelijk te maken.
- Verhoging van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting niet op voorhand wordt uitgesloten voor het geval zich bijzondere kansen voor Zeeland aandienen.
- De beloningen in de aan de overheid gerelateerde instellingen voldoen aan de uitgangspunten van de Wet Normering Topinkomens.

Amendement 27: JS Zeeland

De rood gedrukte zin wijzigen in:
Verhoging van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting niet op voorhand wordt uitgesloten.

Toelichting: zie amendement 25

Amendement 27 a: afdeling Goes

Toevoegen:
De provincie en LHBT beleid
De PvdA Zeeland heeft ook oog voor provinciale ondersteuning van het LHBT-beleid. Wij spreken daarom de wens uit dat de provincie elk jaar op 11 oktober een regenboogvlag laat wapperen op het provinciehuis.

Toelichting: De afgelopen weken is het LHBT-beleid meermaals in het nieuws is geweest.
Het LHBT-beleid roept bij sommige Zeeuwen zeer negatieve reacties op, waaruit blijkt dat de strijd voor emancipatie nog lang niet is gestreden. Het LHBT-beleid belangrijk is voor de beginselen van de PvdA, de leden en de kiezers van de PvdA. Verder heeft de PvdA Zeeland zich al eerder heeft hard gemaakt voor een symbolische regenboogvlag op Coming Out Dag.
